

EL FI NO JUSTIFICA ELS MITJANS

CARTA AL PRESIDENT BUSH

JOSÉ I. GONZÁLEZ FAUS

No sé si quan aparegui aquesta carta vostès hauran capturat a Bin Laden (BL), ni si estarà ja mort, o apareixerà un bon dia al Sudan o a Oklahoma. Però això no impedeix que em dirigeixi a vostè sense més títol que el de la ciutadania desarmada enfront del senyor de l'imperi. Sóc ciutadà d'un país que va ser imperi durant un període de la seva història. I això m'obliga més a recordar-li el que tots els imperis obliden: que el fi no justifica els mitjans.

Buscar i jutjar a BL és un fi just i vostè té el dret i el deure fer-ho. Però per aconseguir aquest fi vostè no té dret a bombardejar salvatgement tot un país com Afganistan, i després altres països amb què ni tan sols hi ha hagut una declaració formal de guerra. Ni a causar milers de víctimes civils, nens i dones, tan innocents com les que van morir en l'atemptat de les Torres, i que no deixen de ser víctimes injustes perquè se les anomeni «danys col·laterals». Dir després als nens americans que renunciïn a un bombó o a una joguina per donar-los als afganesos, ja no és compassió sinó sarcasme i propaganda barata. Com els mirallets que els soldats de l'imperi espanyol portaven als indis durant la conquesta.

Ja sé que el règim talibà no va voler entregar BL. Però això tampoc autoritza els seus brutals bombardejos per dues raons: els talibans van demanar que abans se'ls presentessin proves. En això actuaven bé, perquè la justícia no pot exercir-se amb només sospites per vehemens que siguin.

A més a més, un règim no és un país: els autors dels atemptats de l'11-S estaven contra el govern dels EUA per la seva convicció (que molts altres comparteixen), que aquest govern és culpable del que passa als àrabs. Però això no els autoritzava a atacar a tot el país ni a prendre's la justícia per la seva mà, ni encara que ho fessin d'una forma suïcida i més arriscada que la forma covarda i còmoda dels seus bombardejos. Aquest va ser el seu crim. I això mateix és el que vostè ha fet. Un vertader acte de terrorisme imperial que els posa a la mateixa altura. En un món civilitzat no és així com es resolen els problemes ni s'exerceix la justícia. La democràcia és l'imperi de la Llei i vostè pretén substituir-la per la Llei de l'Imperi.

Fins i tot ara, si el deficient vídeo que vostè

exhibeix és una prova concloent, vostè està obligat a presentar-lo davant un tribunal internacional perquè ho decideixi. Ni vostè ni ningú no pot ser alhora acusador, jutge i botxí, perquè això és el més contrari a la separació de poders que tota democràcia exigeix.

Ja sé que aquest tribunal mundial de justícia no existeix avui dia. Però no em negarà que és precisament el seu país el que té més culpa d'això. També jo considero molt probable que fos BL l'autor dels atemptats. Però això no converteix el seu vídeo en prova concloent, tant per la manera violenta com va ser obtingut, com perquè vostè sap bé quantes informacions han estat silenciades, deformades o censurades en aquesta guerra; i això torna sospitoses totes les altres informacions. La cèlebre pregunta del dret romà: «cui bono» (a qui serveix això), no ha perdut vigència.

Ja que vostè tendeix irresponsablement a prendre el sant Nom de Déu en va, permeti'm també que li citi a T. Merton, cèlebre monjo trapenc nord-americà a qui vostè potser no coneix: «Quan reso per la pau, no reso només perquè els enemics del meu propi país deixin de voler la guerra, sinó sobretot perquè el meu propi país deixi de fer coses que la facin inevitable».

Aquests nord-americans admirables són els que em permeten pensar i dir-li públicament que vostè ha actuat com un criminal en el poder, taint els ideals originaris del seu país, que posaven precisament en el pacifisme i el diàleg l'originalitat de la nova nació. La cèlebre sentència de Lord Acton («tot poder corromp i el poder absolut corromp absolutament») val primàriament dels imperis. Ho sento.

Accepto que les meves paraules desarmades no tenen més autoritat que la d'un ciutadà particular entre 6000 milions d'aquest planeta. Malgrat això, crec que molts ciutadans del món les comparteixen. Si tinguéssim un tribunal internacional, recorreríem a ell contra vostè fins i tot encara que després vostès es riguessin de la sentència com van fer ja amb les del Tribunal de la Haia amb el cas de Nicaragua. Ara la impotència no ens deixa més forma d'actuar que crits inútils com aquesta carta. Però crec que no hem de renunciar-hi: perquè la moralitat, la veritat i la justícia són sempre febles en aquest món inhumà, i deshumanitzat pels imperis.